

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A függetlenségi pártról.

(Két czikk.)

I.

Olvassuk, hogy a függetlenségi párthoz tartozó képviselők közül többen értekezletet tartottak a napokban. Örömmel fogadjuk ezt a hírt. Nem nézzük azt, hogy azok a kik értekezleten részt vettek a párt melyik árnnyalához tartoznak, egyénileg mennyire rokonszenveznek, de idesoroljuk őket, mint a kikerült feltesszük, hogy a nem kicsiny személyi ellentéték kiélesítésére, hanem a párt-programm megvalósítása érdekében kifejlendő actióra gyűltek össze tanácskozní.

A függetlenségi párt politikájának nagy hibáját látják igen sokan abban, hogy a párt aztán többnyire nagy általánosságok keretei között mozog, s a concrét feladatok megvalósítása körül eléggé nem érvényesül. Nem vitatjuk, hogy azokról, a kik így beszélnek — igazuk van. De épen most a napokban tartott tanácskozásokat úgy akarjuk tekinteni, mint egyes concrét célok megvalósítására irányuló actio előkészületét örömmel üdvözljük a harcizatitika változott irányát, a mely a meddő általánosságok sablonaival szakítva, végre concrét feladatokat keres és azok megvalósítására tör.

A közel jövőben ugyanis két olyan napi kérdés kerül megoldásra, a melyben a függetlenségi párt elvi álláspontjának érvényesülnie lehet és érvényesítenie kell. Helyes tehát a párt tagjai már most megállapítandónak vélik a taktikát, a mely szerint e két kérdésben eljárniok kell, már most igyekezzenek azoknak a szempontoknak a fixirozására, a melyek a párt magatartásának a közel jövőben irányt adni hivatvák.

Különösen két kérdés van, a melyben a fokozott aktió köteleességéből a függetlenségi pártnak nem lehet kitérnie, a melyet fel kell használnia arra, hogy azt a mi a lelkekben ma mint egy szent aspiratio él és inkább vágyak, sem mint komoly törekvést képvisel, a megvalósításhoz közelebb hozza, bár egyes részeiben élő valósággá alakítsa.

Egyik az 1867-iki kiegyezési törvénynek az osztrák belső viszonyok között bizonyára napirendre kerülő revisiojának kérdése, másik a véderőtörvény küszöbön levő módosítása.

A gazdasági viszony rendezése te-

kintetében átestünk valahogy azokon a nehézségeken a melyeket Ausztria belső viszonyai, a 67-iki törvény egyes inperatív rendelkezésére való vonatkozásokban támasztottak. Nem áldoztuk fel a nagy alkotmányjogi elvet, a mely szerint Magyarország bármely közös érdekü viszonyaira csak az alkotmányos Ausztria képviselével jutott érintkezésbe, de concedáltak az elv mására egy olyan ideiglenes rendezést, a mely Ausztria alkotmányos életére való tekintet nélkül önállóan intézkedik a vámközösség tartalmát képviselő állapot fenntartására. Am a függetlenségi párt még ily ideiglenes alakban sem fogadta el a híres 14. §-nak a közös érdekü viszonyokban való alkalmazását. Annál kevésbé mehet tehát be olyan megoldásba, a mely a 67-iki törvény fentemlített alapvető rendelkezése ellenére a közös ügyes viszony jogvidékének egész területére érvénnyel ruházná fel a 14. §-t, avagy bár ideiglenesen, annak az elvnek sérelmére rendezné a közösügyes viszony kezelését.

Pedig, ha hinni lehet egyes jelenségeknek, Bécsben ilyesmi felől folyik ma a tanácskozás.

A német pártok a 14. §-sal életbeléptetett gazdasági rendezkedés megbosszulására szövetséget kötöttek. A szövetség célja: egyszerűen lehetetlenné tenni az alkotmányos gépezet működését s ebből a célból megakadályozni mindjárt a delegatíók választását és a kvóta ügyét intéző deputatíók munkaságát.

Már most ha nincs csak Ausztria részéről delegatusok, a kikkel együttesen kell intézniök az u. n. közösügyeket, mi lesz az irány ezeknek az intézése tekintetében? És ha nem járatható le az alkotmányjog követelte processus, a melyet a kvóta megállapítására nézve ugyancsak a 67-iki alaptörvény ír elő, miképp fog történni a közös ügyek költségeihez való hozzájárulásunk arányának a megállapítása?

Ugy látszik tehát, hogy beállt az az állapot, a melyet Lovászi Márton ugy irt volt körül: „A közös ügyes viszony nehéz szerkezetének kerekai alól maga az annak létet adó törvény elveszi a vizet.

V. A.

Politikai hir.

Az osztrák-magyar katonai at-tasé levele. Berlii politikai körökben nagy

feltűnést kelt az a körülmény, hogy Cavaignac a rennesi hadi törvényszék előtt tett tegnapi vallomásában Schneider ezredes, osztrák-magyar katonai attasé egy levelére hivatkozott, a melyben Schneider olyhangon tett jelentést kormányának, mintha oka volna kollégáinak, Schvarzkoppen és Panizzardi ezredeseknek szavaiban kételkedni és bizonyítgatásuk daczára Dreyfust kémüknek tartaná. Az osztrák-magyar attasének a monarchiával véd- és daczszövetségben álló államok katonai attaséiról kinyilatkoztatott ezen véleménye természetesen nagy megütközés érzését keltette, a melyet — mint hirdik — a német kormány az osztrák-magyar külügy-miniszterrel tudatni is fog. Annál is inkább, mert ebben az esetben nem tekinthető ez személyes ellenszenvnek, hiszen Schvarzkoppen kijelentéseit Hohenlohe és Bülow világos és hivatalos nyilatkozatai ratifikálták.

Szélsend alatt.

IV.

„Nunc venio od fortissimum!” Térjünk át az igazságszolgáltatásra! „Justitia regnum fundamentum” mondták a régiek, vagy a mint a jó Berzsenyi megírta:

„Minden ország támasza, talpköve.

A tiszta erkölcs, mely ha elvész,

Róma ledől s rabigába görnyed.

Köztudomásu, hogy az 1564-ben elhalt I. Ferdinánd jelszava volt: „Fiat justitia et perezat mundus” jelenlegi uralkodóknak jelszava pedig: „Viribus unitis.” E két jelmondatból azt lehetne következtetni, hogy mi egy rendíthetetlenül összetartó, igazságos nemzet vagyunk. Azonban az emberi igazság nagyon relativ és sok tévedésnek van alávetve.

Az állam polgára teljes bizalommal helyezi személyét, becsületét és vagyonát az államhatalom és az igazságszolgáltatás oltalma alá.

Eppen ezért kötelességük az igazságszolgáltatás tényezőinek az állam és állampolgárok közötti jó viszonyt fenntartani s eme törekvésben egy pillanatra sem szabad megfellekedni arról, hogy „Justitia regnum fundamentum”, hogy az igazság az államok alapja.

Am, hogy eme tétel a gyakorlati életben megvalósuljon, érvényesüljön, az igazságszolgáltatás gyakorlását oly egyénekre kell bízni az államnak, kik magasztos feladatuk magaslatán állanak s kikben a nemzet, a nép teljesen megbizik.

És minő tapasztalatokat szereztünk e részben s a Tisza—Bánffy-kormányok alatt?...

Derűre-borura neveztek ki fiatal, kezdő, tapasztalatlan egyéneket a bírói állásokra,

persze azok sorából, a kik a kormány feltétlen hívei voltak, vagy a kormánynak feltétlen engedelmességet fogadtak. Tehát még a bírói kinevezések is politikai czélokra használtattak fel. Az egész világ által elítélt protektió és nem a valódi képzettség volt az irányadó még a bírói állások betöltésénél is. Így jutottak be a kormány tagjainak összes hozzátartozói, az egyetem porát magukról alig lerázott fiatal jogvégzett egyének minden előleges gyakorlat és tapasztalat nélkül bírói pályához, míg az ügyvédi önálló gyakorlat az alapvizsgákon és jogszigorlatokon kívül az ügyvédi vizsgát megelőző évekre terjedő gyakorlatot kíván a törvény.

És mi az eredménye ennek az eljárásnak?

A sok tájékozatlan, gyakorlatilag járatlan bíró az első forumon, a sok visszaélés a törvénnyel s ama kimagyarázhatatlan jelenség, hogy a gyakorlati szabályok és a törvények világos rendeletei ellenére alig van az első forumon két teljesen egyenlő bírói intézkedés. Ez annak a lelkiismeretlen eljárásnak következménye, hogy annyi napjainkban a fegyelmi eljárás és a hivatali büntet

A bírói kinevezéseknél követett eddigi eljárás tehát szintén nem tartható fenn.

Dr. Plósz Sándor jelenlegi igazságügy-miniszter fényes ígéretekkel tett a jövőre nézve. Programjába vette az esküdszékek felállítását, a polgári törvénykönyv életbeléptetését, a bírósági székhelyek végleges megállapítását, a szolgálati szabályzat életbeléptetését, az ügyvédi érdekek támogatását, az ügyvédi karnak a bíró karral leendő összlhangba hozatalát, s a bírói állások betöltésénél egyedüli irányadónak az elméleti és gyakorlati képzettséget és megbízhatóságot jelölte ki. Elvárjuk tehát e részben is az új kormány ígéréteinek beváltását.

Szélsend van mindenütt s az idő legalkalmasabb az elmélkedésre. Elmélkedjünk tehát az előadottak felett!!

(O—y.)

Dreyfus pöre.

Rennes, aug. 16.

A mai tárgyalás azzal kezdődött, hogy Dreyfus halasztási kérelmét elutasították. Erre a tanuk kihallgatása vette kezdetét.

Lebon kihallgatása.

Erre folytatják a tanu-kihallgatást. Elsőnek Guérin, volt minisztert hallgatják ki, a ki kijelenti, hogy az egész Dreyfus-ügy reá nőzve elvesztette érdekességét abban a pillanatban, a mikor az hadbíróiági ítélettel el volt ítélve. Az ügyre vonatkozó beható részletek előtte ismeretlenek.

D'Audiger, Sarcey szerint, midőn e kis történetet elbeszéli, csupa bámulat és gyöngédségből áll. Mily nagy király! Mily jó testvér! Milyen kitűnő zöld borsó!

Ezt a régi jó időkbeli való anekdotát olvasva — mondja Sarcey — így szóltam magamban: meg kell vallanunk, hogy nagyon hálátlanok vagyunk az idő iránt, a melyben élünk. Ime egy tál zöld borsó, a mely méltónak látszott arra, hogy a királyi asztalon szerepeljen s a mely a leggazdagabb s legfinomabb emberekből álló udvarnak legnagyobb urait tiszteletteljes bámulatba ejtette. És mi!... Nincs valamire való polgári asztal, a melynél, ha jó barátokat vendégelnék meg, spárgát vagy zöld borsót ne adnának tál derekán. Ez ma már nem esemény, senki sem vet ügyet rá. Olyan fénytűzés ez, a melyet a legközönségesebb erszények is megbírnak.

Mi jobb módban élünk, nekünk végtelenül sokkal több mindenfajta kényelmünk van, mint a mi szegény elődeinknek volt. Boldogabbak vagyunk-e? Több örömünk van-e? Ez már más kérdés!

Meg kell jegyeznünk, hogy a megszokott javak már nem nyujtnak élvezetet.

Hát ti, a kik csak harmincz évesek vagytok, élvezitek a vasutakat? Nem. Egyszerűen használjátok, a mi egészen különböző dolog. Enélég idős vagyok arra, hogy élvezhessem. Zsenge gyermekkoromban még csak postakocsin vagy úgynevezett delizsan-csokon, gyorskocsin utaztak az emberek. Az első vasutak megnyitását láttam. Mint gyermek élveztem a gyorsabban való utazás

Következik:

Lebon volt gyarmatügyi miniszter kihallgatása.

Az elnök először is a Dreyfus ördögszigeti tartózkodásáról intéz hozzá kérdéseket.

Lebon: Előre kell bocsátanom, hogy két oly minisztériumnak voltam tagja, a mely az 1894-iki hadbíróiági ítélet lojalitását és megfiamadhatatlanságát mindenkor elismerte. Az összkabinet ezen összvéleményéhez én is csatlakoztam, személyes nézetem miatt is, a melyek azóta változatlanak maradtak. Ebben a tudatban 1896-ban a legszigorubb rendszabályokat fogantatosítottam Dreyfus felügyeletére vonatkozólag, mert arról értesítettek, hogy ismételt kísérletet tesznek kiszabadítására. Ezeket a kísérleteket több amerikai lap és néhány francia ujság is irta. Én tehát elrendeltem, hogy Dreyfus kunyhóját palissade-okkal vegyük körül, hogy a palissade-ok építése alatt dupla vasra verjék és hogy Dreyfust a legesekélyebb székési kísérletnél leljöjjék. (Nagy mozgás.) Ismételttem, hogy az akkori körülmények azt okvetlenül szükségessé tették és megmaradok ama meggyőződéssem mellett is, hogy Dreyfus családja az elítélteit a megengedett módon kívül érintkezett.

Dreyfus a tanu e szavainál oly mozdulatot tesz, mintha helyéről fel akarna ugrani, de uralkodik magán és ülve marad.

Lebon: Meg kell jegyeznem, hogy Dreyfus egyik öret el is kellett bocsátani és kijelentem, hogy hasonló esetben ma is így cselekednék.

Demange védő meglepetésének ad kifejezést a felett, hogy oly tanu lát, a kizért, hogy magamagát védelmezze, apológiát kezd saját személyéről. A védő azután Lebon tanuhoz Weyler hamisítása ügyében több kérdést intéz. Ez ugyanis az a hamisított levél, a melyben a deportált Dreyfust esküvőre hívják és a melyet az Ördög-szigetre utána küldtek. Ebben a levélben azonban a sorok között Dreyfust gyanúsító dolgok voltak.

Demange Lebonhoz: Igaz az Lebon ur, hogy ennek a levélnek a másolatát Dreyfus családjához is küldték?

Lebon: Igen is, küldtem.

Demange: Vajjon miért tette ezt és oly ügyetlen módon, a hogyan az egész levelet megírták. (Nagy mozgás a közönség között, a melynek erről a tárgyról semmi tudomása nem volt.)

Lebon: Biztosítom, hogy szándékaim mindig tiszteségesek maradtak Weyler hamisításánál. Ennek a levélnek másolatát azért küldtem el, hogy esetleg komplimácziókat derítsék fel.

Elnök Dreyfushoz: Megkapta-e levelet?

Dreyfus: Meg, de kezdetben semmiképpen nem tudtam tartalmát megérteni. Ama állandó kegyetlen szvenvedésekről nem akarok szólni, melyeket átéltem, pusztán becsületeimet akarom most védeni.

Demange kérésére Deniel ördögszigeti kormányzó jelentését olvastatják fel arról a bánásmódról, a melyben Dreyfust részesítették. Felolvasták azután a gyarmatügyi min. jelentését azokról a fizikai és morális szen-

örömét, mert összehasonlítást tehettem, a mi igen emelte az új előny értékét. Ma szidom lassuságukért, midőn 15—16 óra hosszat kell utaznom, míg Marseillebe jutok.

Láttam, mint váltotta föl a gyertyát az Argand-féle, majd a Carcel-féle lámpa, a melyet megint a gáz fosztott meg uralkodásától; s ma már utóbbi is kezd a villam világításnak helyet adni. E feltalálások mind-egyike, annak idején új élvezetet okozott nekünk, a melyeknek kellemességét néhány hónapon át élveztük. Azután következett a megszokás. Még néha felkiáltunk:

— Mégis szép világítás a villamos.

De a gáz már egészen hidegen és közönyösen hagy.

Már La Bruyère megjegyezte volt.

„Egy egyszerű nyárs polgár a mi korunkban, kényelmesebben lakik, jobban ruházódik, mindenben több a kényelme s kevesebb a kiadása, mint egy mult századi nagy urnak.”

Igen, bizonyára, La Bruyérnek igaza volt. De az ő egyszerű nyárspolgára ebben a jólétben született és nőtt fel s így ez némileg az ő egyéniségének kiegyesztő része is volt. Azt ő nem érezte többé. Hogy izelje is az élvezetet, élnie kellett volna az előző századokban, hogy legyen összehasonlítási alapja.

Ezek a javak mégis létezöek, valóságosak, még ha nem is vettünk ügyet rájuk. Nem fordulhatnak azokhoz, a kik a szegényeknek születtek vagy gondatlanságuk következtében azzá lettek s most szídják a mostoha társaságot, a melyben élnek, részt követelve at-

AZ „ELLENZÉK” TÁRGZÁJA.

1899. Augusztus 17.

Sarcey

hattyudala száalamraméltó elődeinkről.

A nemrég elhunyt kiváló francia író nap lapjaink és folyó irataink halála alkalmával különösen három szempontból ismer-tették: mint tanárt, mint kritikust s mint fel-olvasót. Hogy óriási munkásságának nagyobb és legbecseesebb része a színházi hét írójára esik, kétségtelen. De azt hiszem, nem csalo-dom feltevésemben, ha azt állítom, hogy leg-általánosabb és legnagyobb hatást ama cik-keinek kell tulajdonítanunk, a melyekben az igazi józan ész, a legtisztább életfilozofia nyilatkozott meg.

A kik a Le Figaro című napilapot Sarcey halála előtt olvasgatták, bizonyára kellemesen emlékeznek vissza a „Grains de bon sens” („A józan ész szikrái”) czím alatt irt szellemes kis cikkekre, a melyek e nagy na-pilapnak oly nagy mértékben emelték a becsét.

A Figaro azonban tudvalevőleg az elő-kezőknek, az aristokratáknak s a külföldiek-nek a lapja. Posta költséggel nálunk is 50 frtnál többre kerül egy évben.

A józan ész szikráit mondhatni csak a vagyonos osztály élvezte, a mely a földi ja-vakban nem lát hiányt, s így nem lehetett oly mértékben hálás azzal szemben, a ki életfi-

lozofiára, a kevéssel való megelégedésre, s a sors csapásai közt is önuralomra, megnyugvásra tanított, buzdított.

Sarcey leghálásabb olvasó közönsége kétségtől a „Les Annales politiques et litté-raires” („Politikai és irodalmi évkönyvek”) elő-fizetői voltak.

Ebben a kitűnő heti folyóiratban, a melyet a francziák 6 frankért, tehát 3 frtnál is olcsóbban járatnak, 14 éven át minden héten a fő cikket s Sarcey „Notes de la semaine”. („A folyó hétre vonatkozó észre-vételek”) alkották. Ezek a cikkei Sarcey-nak nekem is évek óta minden hétfőmön kellemesé tették. Valahányszor egy-egy ilyen cikket az Annoles-ekből elolvastam, mindig avval a tudattal tettem le e lapot a kezemből, hogy az, a mit olvastam, valamely haszonnal járó dolog volt. A legtöbbszór bizonyos optimiz-mus hatását idézte elő az embernél e cik-keivel Sarcey. Már pedig ebben a meggaz-dagodni vágyó s pessimizmusra hajló korban igen nagy szolgálatot tesz az emberiség többségének az, a ki ilyen eredményt ér el.

A helyett, hogy Sarceynek e fajta köz-lelményéről részletesebben szólnék, azt hi-szem, a magyar olvasó közönséggel sokkal jobban megismertetem e kiváló francia író-t, ha az alig pár nappal halála előtt irt utolsó „Notes de la Semainer”-jét nagyjában ide ig-tatom.

„A mi szegény elődeink” a czime a május 14-én megjelent utolsó észrevételek-nek. A czikk abból indul ki, hogy egy régi folyóiratban egy igen érdekes könyv je-lent meg „La maison réglée” („A rendes-

ház”) bizonyos d'Audiger-től. Ez a d'Audiger a ki előtt más előkelő urak fő szakácsa s később ő maga is nagy urrá léve a magáé lett, első sikerét egy kalandnak köszönheti, a mely Sarceyt komoly filozofiai elmélkedé-sekre készíti. 1660 január első napjaiban Rómából haza térvé, Genua környékén pom-pás zöldborsót látott. Abból szedetett egy jó csomónyt, azt fit és rózsabimbók közé cso-magolta, s e becses ládikót többi csomag-jaihoz csatolta.

Két hét múlva Párisba ért. A zöld borsó tél derekán olyan általános bámulat tárgya lett, hogy d'Audiger tüstént engedélyt kapott a Louvre-ba való menésre, s az a szerencse érte őt, hogy a csodálatos nyálánságot a királynak nyujthatta. D'Audigej, XIV. Lajos ki akkor 22 éves volt, sok nagy uri társaságban találta.

Mindnyáján egyszerre felkiáltának, hogy nincs ennél szebb s hogy ilyen dolgot ebben az időszakban sohasem láttak Francziország-ban (Soissons gróf egy marok borsót fölkapva, Ő felsége s a jelen voltak szeme láttára szét-morzsol s csak oly frisseknek látszóitak, mintha akkor szedték volna.)

XIV. Lajos annyira el volt ragadtatva, hogy tüstént elrendelte, készítsék meg a zöld borsót és minthogy az önzés nem férkezett be egyénre a szívébe, meg hagyta, hogy 3 tányérral legyen: egy az anya királyné, egy Mazarin bibornok számára s egy a maga számára.

És e zöld borsóval négy embert tett boldoggá, mert az ő részét megosztá fivé-rével.

vedésekről, a melyeknek Dreyfus alá volt vetve az Ördögsgízgeten. Ezek a jelentések mély benyomást tettek a közönségre. A megbotránkozás hangjai hallatszottak, a midőn felolvasták, hogy a láncokat oly erősen tették Dreyfus lábára, hogy a lábasont eltört és gyűlölet keletkezett és a láb gemnyedése ment át.

Dreyfus az kérte, hogy mondják meg, miért mérték rá ez újabb büntetést. De nem mondták meg neki. Ezt a taktikát egy hónapig folytatták. A láncokat levették alábáról és este ismét rá rakták a vérző lábára. A közönség feszült figyelemmel kísérte ezt a felolvasást és különösen meghatározta, a midőn a hivatalos jelentés azt mondta, hogy Dreyfus ilyenkor mindig keservesen sirt és ártatlanságát hangoztatta.

Az orvos azt a jelentést küldte, hogy Dreyfus állapota nagyon rossz. Gyakran eszméletlen és lázas, de a bántamódort nem változtatták meg. A jelentés aztán rövidesen megemlíti a koholt szökési kísérletet, a mikor éjnek idején valaki csónakon érkezett kunyhója elé és az evezővel hangosan a partra csapva, Dreyfus nevét hangosan kiáltotta. Az illető később azt állította, hogy csak azt akarta megtudni, hogy elég szigorúan őrzik-e Dreyfust?

Lebron: Ezek a közlések talán helyesek, de mindenesetre tökéletlenek, vagy tendenciózusan vannak megírva. Deniel kormányzó soha sem vállalkozott hóhérszerepre; orvosi jelentés, hogy Dreyfus állapota rossz volna, nem érkezett.

Henry özvegye.

Következik Henry özvegyének kihallgatása. Mély gyászban jelenik meg, halk hangon, izgatottság nélkül beszél.

Az általános kérdések után az elnök kérdezi tőle, vajjon kinek érdekében cselekedett Henry, a mikor a hamisítást elkövette.

Henry: Főnőm csakis az ország érdekében cselekedett és csak azért követtem a hamisítást, hogy a hadsereg becsületét megmentsem.

Demange: Igaz-e, hogy férje már 1870-ben kért kölcsönt Eszterházytól?

Henry: Határozottan tudom, hogy soha nem kért tőle!

Rennes, aug. 16.

Labori távollétével a tárgyalás iránti érdeklődés is megszűnt. Lebon ma épp oly könnyen szabadult, mint szombaton Mercier Labori keresztkérdései híján. Egyetlen egy kérdéssel hozta ma Lebon zavarba Demange védő. Carrière úgy tesz, mintha Dreyfus bűnössége kétségtelen volna. Labori távolléte merészsége teszi és Dreyfus ügye, ugyancsak Labori betegsége miatt kedvezőlen fordul.

A brassói szászok hazafiatalansága.

Háromszor ütötték pofon a brassói szászok a város falai között az 1000-1200 magyar tűzoltó vendéget a vendégseretet őrve alatt.

Először az Árpád szoborhoz vezető ut padjait a magyarokat gyalázó kifejezésekkel tele firkálták valami neveletlen szász sihederek. Jelentés tételről róla magyarok részéről. A hatóság számba sem vette. Nem kuttatta ki a tetteseket. Valószínűleg örült a tett elkövetésének, hiszen azelőtt mondotta ki a kommunális hazafiatalanságát, hogy Árpád szobrát gondozásba nem veszi, a rongálásért felelősséget nem vállal. Kapóra jött, hogy látszik és örömet okozott a hatóságának, hogy a sihederek az ő malmára hajtják a vizet.

Másodszor a magyar helynevek elterítésével, germanizálásával ütötték arcuk

vendégeket, kiket arra kényszerítettek, hogy a törvény ellenesen kiállítsák német táblák alatt tegyék meg a felvonulásokat. A brassói szász rendezőség ezzel a tétellel a király által szentesített törvényt szegte meg, úgy látszik öntudatosan, sértő szándékkal, arcuul ütötte az egész nemzet közérzetét és a magyar törvényhozást.

E törvénytelen és aljas cselekedettel tüzetesen foglalkoznak az összes budapesti lapok. Egyhangulag csudálkozva kérdeik, hogy nem akadt a vendégek között senki, a ki az ellen szavát felemelje? Igaza van a lapoknak. Nem csupán a szót kellett volna itt felemelni, hanem felemelni a meggermánizált táblát és nyeléstül a hátához verni a törvénytelen és botrány értelmi szerzőinek, a szász rendezőségnek.

Ugy, de a magyar tűzoltóság a lovas gias nemzet fiaiból, komoly tanácskozással gyűlt össze és nem a szász rendezőség törvénytelenégeinek és idétlen botrány hajhászásának tovább fűzésére.

A magyar tűzoltók megelégedtek azzal, hogy felkeresték a törvény legfőbb őrét, a főispánt, hogy a sérelemért orvoslást keressek. A főispán azonban elűnt a városról. Többet nem tehettek. Hiszen a cselekedmény az alispánnak, a polgármesternek, mint a magyar törvények felelős őrének tudatával, bejegyzésével és jóváhagyásával történt.

A törvénytelenéget tehát, maguk előtt a tett elkövetői előtt, hiába való lett volna panaszolni.

Különb is a szász alispán gyűlöli a magyart. E gyűlöletének bántó és kisbékítő kifejezésekkel adott kifejezést Földvár monografijának a nagy időkről szóló részében.

A polgármesterről tudjuk, hogy az ő uralma alatt tagadták meg a városatyák az Árpád szobor gondozását. Volt ott azonban a törvénynek egy hivatott őr és magyarzója Lindner Gusztáv, a kolozsvári egyetemen a magyar közjog tanára. Ő felesküdt nem csak a törvény megtartására, hanem arra is, hogy azt helyesen fogja magyarázni, hogy annak mindig és minden felé érvény szeretessék. Neki esküjéből kifolyó kötelessége lett volna szász „testvéreik” idejekorán figyelmeztetni a német feliratu táblákkal elkövetett törvénytelenésre és befolyást gyakorolni arra, hogy azok már az első pillanattal korrigáltassanak. Lindner Gusztáv nemcsak nem cselekedte ezt, hanem tetőzte a hibát azzal, hogy mint a magyar állam tanára, mindenütt megtagadta a magyarnyelv használatát.

Harmadik arculütése a magyar tűzoltó vendégeknek a szász házizgádák részéről az volt, hogy a banketten megvetették a magyar állam nyelvét s tüntetőleg németül díkezőztek. Itt is kifejezésre juttatták a magyarok elégedetlenségüket, annyira, a mennyire azt a magyar lovagias érzület korlátain belül tenni módjukban volt. Hogy a durva érzésű szász emberség ezt nem akarta megérteni és megérezní, ez már nem az idesereglett vendégek hibája, a kik utóvégre is nem a felnöttek oktatására jöttek ide messze földekről, hanem ide fáradtak azért, hogy komoly, országos dolgok felől tanácskozzanak.

Annál rosszabb a lovagiaság hiányának a szászok részéről ez a megnyilatkozása azért, mert mindenki tudja, hogy a díkezőzők Lindner Gusztávól kezdve mind tudtak magyarul és tudomással bírnak a magyarok

ama gyöngéd vonásáról is, hogy ha körülbe egy idegen ajku vendég kerül, annak kedvére a társaság összes magyarja azon a nyelven beszél. Viszont a vendég jognál Brassóban a szászok is kötelesek lettek volna a magyar nyelvet használni, annál inkább, mert az államnak hivatalos nyelve s a kongresszusnak is hivatalos nyelve vala.

Ismeretve a tényállást minden oldalról, az ily tulkapások gyökeres orvoslásáról kell gondolkozni.

Statistikai adatok mutatják, hogy Brassóban a magyar elem többségben van. A magyarok tehát tartanak össze ott az Árpád szobra alatt, mint elnök, midőn e hazát elfoglalták. Kössenek vérszerződést arra, hogy a nemzeti érdekeket megvédelmezik. Kérjék meg a kormányt küldöttségileg, hogy egy magyar érzelmi, erélyes főispánt nevezzen ki. Az alispáni, polgármesteri állásokat magyar érzelmi, erélyes egyénekkel kell a közlebbi választáskor betölteni. A városi törvényhatóság magyar tagjai tartanak össze. A magyarok mintaszerű fellépéssel jelöljék meg a szászoknak a hazafias irányt, s figyelemmel és jó példával vezessék őket be a törvényesség sánczaiba, tértisák a hazafias érzés ösvényére az elkábitott, hazafias erkölcsi megmontott szász cseppéget.

Termés az erdélyi részekben.

Kolozsvár, aug. 17.

Tájékoztatni kívánjuk közönségünket az idén is arról, hogy az erdélyi részekben a buza és más gabona neműek milyen termést adnak, illetve milyen kilátással kecsegtetnek?

Kiválóbb gazdák adataiból közöljük alább az eredményeket, melyek szám adatai azt mutatják, hogy az idei termés az erdélyi részekben kedvezőbb a megelőző évi terméssel.

Midőn e helyen köszönetet mondunk a tisztelt küldönek hozzánk jutott jelentéseikért, egyuttal kérjük másoktól is az adatok beküldését, hogy teljes képet adhassunk Erdély minden vidékéről.

A jelentések a következők:

Alsófehérmegye—Nagy-Enyed.

Buza	termett egy holdon	8	métermáza.
árpa	"	8	"
rozs	"	8.50	"
zab	"	7.50	"

A tavalyinál a buza, árpa, rozs és zab idei termése jobb és több.

A kukoriczára a következők jegyezték meg: Nagy-Enyed város határában a kukorica termése — csakély kivétellel — jónak mutatkozik. Gyakorlott gazdák szemben 10—12 Htl. termést jósolnak, illetve 8—9 mmázsára becsülik a termést. A gyakori eső a kukorica fejlődését biztosította. A közeli vidéken a tartós szárazság miatt csak fél, illetve gyenge, közép termésre van kilátás.

A szőlőre nézve: A tavaly gyenge, alig számba vehető termést adott a szőlő, az idén határozottan jó termésre van kilátásunk, katasztrális holdanként a remélhető termés musttal 15 20 Htl.

A szőlők sok vidéken jól vannak mű-

velve, kétszer permelezve, — jó ősz esetén ezukor dus must termésre van kilátás.

Csathó János.

Szolnok-Doboka—Czege.

Buza	termett egy holdon	9	métermáza.
árpa	"	8	"
rozs	"	9	"
zab	"	7	"

Tavaly rossz termés volt, kevésselel termelt több a vetőmagnál, kivéve árpát és zabot, mely egyenlő az ideivel.

A kukorica termése kitünő.

Szőlő a tavaly semmi sem termelt, az idén jó közép.

Gr. Wass Jenő.

Alsófehérmegye—M. Igen.

Buza	termett egy holdon	7	métermáza.
árpa	"	8	"
rozs	"	6	"
zab	"	8	"

Az idén a tavalyinál több és jobb a termés.

A kukorica ez ideig kitünőnek mutatkozik.

A szőlő a tavalyhoz hasonló mennyiséget mutat az idő szerint.

Tavaly pedig — mennyiség tekintetében — kielégítő termésünk volt.

Gál Lajos, intéző.

Udvarhelymegye—Sz. Udvarhely.

Buza	termett egy holdon	6—7	mmázs.
árpa	"	6—6½	"
rozs	"	8—9	"
zab	"	7—8	"

A tavalyinál az idén több és minden jobb

A kukorica igen szépen ígér.

Szőlő nincs.

Ugron Gábor.

Udvarhelymegye—Tarcsafalva.

Buza	termett egy holdon	8	métermáza.
árpa	"	7	"
rozs	"	8½	"
zab	"	8	"

Az idej termés mindenben jobb a múltévinél, kivéve a szénát az kevesebb egyharmad részszel.

A kukorica termése jónak mutatkozik.

Szőlőt itten nem művelnek, az éghajlat hideg.

Pálfi Dénes.

Kolozsvármegye—M. Gorbó.

Buza	termett egy holdon	7	métermáza.
rozs	"	8	"
zab	"	7	"

A tavalyinál a buza jobb és több 4 mmázsával, a rozsjobb és több 4 mmázsával, zab jobb és több 1 mázsával.

A kukorica termése nagyon szépen fejlődik, ha valami elemi csapás nem éri, nagyon jó termésre lehet kilátás.

A szőlő tavaly is gyenge volt, az idén még gyengébb.

Lászlai Ferencz.

Kolozsvármegye—Dezmér.

Buza	termett egy holdon	8	métermáza.
árpa	"	8	"
rozs	"	7	"
zab	"	8½	"

A buza a tavalyinál 1½ mázsával több.

az árpa a 2 " "

a rozs a 1½ " "

a zab ugyanannyi, mint tavaly.

A kukorica termése közepes. Lohere termés rozsz, tavalyinál sokkal rosszabb.

A szőlő jobb a tavalyinál.

Sándor Imre.

(Folytatása következik)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 17.

Szobrot

E. Kovács Gyulának.

E. Kovács Gyula emlékére, nálam, mint a bizottság pénztárnokához, eddigelő a következő összegek lettek befizetve:

Kiss Sándor keresk. akad. igazg. Kolozsvárt 5 frt.

Magyar Polgár gyűjtése 53 frt 50 kr.

Gyöngyössyné Mátray Laura Budapest, a „Magyar Polgár” utján 10 forint.

Dr. Nagy Mór h. polgármester utól több kimutatással, melyeket közölni fogunk 345 frt 6 kr.

Összesen: 413 frt 56 kr.

Szekula Ákos, emlékbizotts. pénztárnok.

Lapunk szerkesztőségéhez Mohay Károlyné Magyar-Kályából 20 koronát küldött, E. Kovács Gyula szobrára.

Adományokat a szoborra, valamint előfizetési pénzeket E. Kovács Gyula költeményire az „Ellenzék” szerkesztősége is elfogad.

— Világítás Kolozsvárt. Kolozsvár város közönsége régi kegyeleti szokásához híven most is általános kivilágítást rendez ma és szombaton este, mint a király születés napja és Szent-István király napjának előestéin. A ma esti világítás alkalmából az esti órákban zenés takarodó lesz, melyen az 51-ik gyalogezred és a honvéd zenekar vesznek részt.

A király születés napja.

F. év augusztus hó 18-án délelőtt 10 órakor, mint ő Felsége születési évfordulóján a főtéri r. kath. plébánia templomban ünnepélyes isteni tiszteletet tartanak. A misét teljes segédlettel Bíró Béla apátplébános mondja. Az isteni tiszteletre Bíró Béla apátplébános az összes hivatalokat, egyleteket és testületeket meghívja.

— Tábori mise. A királynak születési napja alkalmából holnap reggel 8 órakor a nagy kaszánya előtt való téren tábori misét tartanak, melyre az összes fegyvernembeli katonaságot kivevénylik. Részt vesznek az isteni tiszteleten az 51-ik gyalogezred itthon lévő zászlóaljai, a tüzérség, a m. kir. honvédség és egy szakasz csendőrség.

— Végtárgyalás a vasuti elgázolás ügyében. A kolozsvári kir. törvényszék tárgyalási termében ma d. e. 8 órakor vette kezdetét a közuti vasut elgázolásai miatt; a végtárgyalást mint elnök vezette Bodor László törv.-széki bíró. Bírák voltak: Gáspár Miklós és Nesztor László. Közvádló: Csaba Zoltán dr. alügyész.

dosan őrzött titkát kellett volna elmondani, melyről elhatározta, hogy Maynak soha sem szabad azt tudni.

A leány távozott a virágházból; ha valamit mondani kívánt neki, most kellett szólnia. Leke lángolt és a leány neve az ajkain volt.

May megfordult és a mint az ajtóhoz érkezett, vissza nézett rá, szerelem gyöngéség, harag, szemrehányás volt a tekintetében. Most kellett annak meg lenni vagy soha, ha a nevét említi. May visszamenve hozzá és akkor soha sem lenne több titok közöttük. — Nem — a becsület nem engedi! May nem az ő számára — nem egy névtelen férfi számára való volt. Ha az anyja házassági bizonyítványát megtalálta volna, akkor visszahívhatta volna őtet és a karjaiba zárva, feleségül kérhette volna. De így, — nem az ő számára való volt.

Ökölbe szorította a kezét és az ajkába harapott, majdnem emberfeletti erőfeszítéssel fékezte magát. Csak egy kívánsága volt, hogy rögtön távozhasson onnét.

Gábrriel, isten vele! — mondá az édes hang a szemrehányás gyenge árnyalatával.

Az ifju próbált válaszolni, de a szavak elhaltak az ajkain.

Lady May elkerülve a szalont és a vendégeket, egyenesen a saját szobájába ment. Olyan hangulatban volt, midőn magányra volt szüksége. Miért nem értette meg Gábrriel őtet? Oly világosan értésére adta neki, a hogy egy szerény jövevényű leány tehetne, hogy szerette őtet. Miért nem akarja őtet megérteni? Miért nem akar vele beszélni? Azt gondolja róla, hogy ő oly kislelkű, oly nemtelen, hogy csupán a rang és címeklőnségnek megengedi, hogy őtet befolyásolja?

(Folytatása következik.)

A bökkenő csak az, hogy azt nem élvezi jobban.

Könnyen megtörténhetik, hogy a földön elterjedt boldogság mindig körülbelül egyforma.

Nem tudom, a régi Rómának melyik császára százezer sestertianyi díjat tűzött ki annak, a ki valamely új örömet talál fel.

A díjért még senki sem jelentkezett.

N. K.

Hilary.

— A „Tövises és narancsvirágok” szerzőjétől. — Angolból fordította: AMICA.

XXXII.

A Gábrriel történetének a folytatása.

(Folytatás.) (78)

— Gábrriel, elég kögyetlennek gondol engem arra, hogy én azt tette megtagadjam? — Elmegyek hozzá és teljessem a kívánságát.

Ha tehetném, mind végig mellette maradnék. Nem vagyok oly szivtelen és kegyetlen, a milyennek magagondol. Szívemet nem adtam egészen a világnak és a mulatságoknak. Gyöngéd és szelíd gondolataim vannak azon férfi számára, a ki engem szeret és a kinek meg kell halni.

Ezután néhány pillanatig mind a ketten hallgattak és Gábrriel azt gondolta, hogy May soha sem volt oly szép, mint a mostani szelid hangulatában. A leány csakhamar félgyonoszár mosolylyal nézett fel rá és azt mondá —

— Gábrriel, udvarolt és vallott szeretmet valaha valakinek? Ez különös kérdés; de ha válaszol reá, megmondom, hogy miért kérdezem.

— Erre nem tudok válaszolni, — mondá az ifju naíval — mert nem tudom.

És ő, a saját lelkében valósággal nem tudta elhatározni, ha vajjon azt a hódolatot és odaadást, melyet Maynak adózott, szerelemnek lehetett-e nevezni, vagy nem. Lady May zavarodottan látszott.

— Azt várja tőlem, hogy én azt magának elhiszem, hogy maga ne tudná, hogy udvarolt-e valaha, vagy nem?

— Pedig az a tiszta igazság — válaszolá az ifju habozás nélkül — én nem tudom.

— Jó, ámbár az ilyen tudatlanság lehetetlennek látszik ezt mellőzőm és megmondom magának, hogy miért intéztem ezt a kérdést.

Az ifju kíváncsian nézett rá.

— Azért, mert a mások érdekében oly jól csinálja. Kár, hogy a saját maga részére nem csinálja — mondá és nevetett, félgyesem nevetéssel.

Ez veszélyes megpróbáltatás volt az ifjura, hitte, hogyha e pillanatban elmondaná neki, hogy mennyire szerette, vallomása kegyesen lenne fogadva.

Becsület, állj helyt. Hogy Mayt megnyerje, nem szabad a helyzetével visszaélni, nem szabad az áruló szerepét játszani és a gróf sok jószágát azzal fizetni vissza, hogy szép és gazdag gyámléányát kérje feleségül. Elhatározta, hogy sohasem fogja magát ismét ily veszélybe helyezni.

Gábrriel, miért néz reám oly különösen? kérde lady May. Reményem, hogy érti azt, a mit mondok. Magának szokása úgy nézni reám, mintha görögül beszélnék. Sajnálalm elhinni, hogy igaz, de néha attól félek, hogy a költészetnek butító hatása van a férfiak képzeletére.

A vád tárgya az, hogy 1896. aug. 17-én két fékezetlen teher kocsi este 9 órakor a belmagyar utczában a csonka vágányról elszabadult a fővágányra gördült és a saját súlyánál fogva gurult kifelé. Az Emke palota előtt két embert: Koppert Lajost és Kozma Ferenczet a két kocsi elgázolta. E miatt vádolva van *Reményi* Vilmos a közúti vasut akkori igazgatója, védője Gajzágó Manó ügyvéd.

1897. szept. 17-én egy 4 kocsiból álló tehervonatot vezetett *Spiegel* Áron mozdonyvezető. Midőn a Szappan-utca előtt elhaladt, egy kétlovas bérkocsi jött ki a szűk sikátorból. Ő csemetélt, kiállított a kocsisnak, a ki ijedtében megállt, majd a lovak közé csapott s tovább hajtott. A mozdonyvezető a mozdonyt megfékezte, ellengőzt adott, azonban a tulsuly előre toltta s a megfékezést mozdony 15 méternyi számközt előre. Ez alatt a két ló a síneken áthaladt. A kocsi eleje is áthatolt a síneken. A kocsi hátulját elkapta a mozdony s a kocsiát összerongálta. A kocsi 20 napon belül gyógyult sebesülést szenvedett. *Spiegel* Áron védője dr. Nagy Samu ügyvéd.

Az államvasutak fizetvézetősége részéről felkért szakértők Judie József főmérnök és a Havas Gyula főmérnök pályafenntartási főnök.

A tárgyalás d. e. fél 9 órakor vette kezdetét. *Reményi* Vilmos volt igazgatót halgatták ki, a ki védelmére felhozza a kihallgatás rendjén, hogy ő minden elővigyázati intézkedést megtett, rendeletét írásban adta ki. Azok végrehajtását, a mikor csak ideje engedte, éjjel is figyelemmel kísérte, esetről-esetre felügyelni és ellenőrizni azonban módjában nem volt.

Spiegel Áron mozdonyvezető előadta, hogy ő a belmagyar-utcai kollegium mellett levő megálló helynél vette észre a kocsiát. Kiállított a kocsisnak, s midőn látta, hogy az zavarba jött, a kocsi s a lovak közé vág, fékezett, ellengőzt adott, de a 4 kocsiaval a lejtőn szaladó mozdonyt megállítani nem volt képes. E miatt gázolta el a vonat a fiakker hátsó részét.

Keczeleán Danilla gatyás főtársarki ör valjja, hogy régebben egy-egy 3 szegletű fát tettek a belmagyar-utcai csonka vágányon levő kocsi alá. A szerencsétlenség estéjén ő a két kocsi mellett nem volt. Ő a főtéri állomáshelyen volt, a kocsiakat nem őrizhette. *Reményi* felemlíti, hogy látta Keczeleánt este 7 órakor a kocsi irányában a járdán lámpával és zászlóval. Ezt Keczeleán be isméri.

Antalfy Antal 51 éves nő, eladja, hogy ő forgalmi felügyelő volt. Kassán szerzte a vasutnál a gyakorlatot. Itt ugyan az ézeget szolgálja. Előadja, hogy nekik nem volt megtiltva, hogy 4 kocsiat egyszerre ne szállítsanak. Őt nem tájékoztatták arról, hogy féknélkül teher kocsiakat szállítani nem szabad.

Nyilatkozik továbbá az örök alkalmazására is. Azon estén az elszabadult kocsiak mellé külön ör rendelve nem volt.

Enök ezután a tárgyalást déli fél 1 órakor felfüggeszti s folytatását d. u. 3 órára tűzi ki.

— **Hol van Popini?** *Popini* János 48-as honvéd hadnagy, ki *Braziliából* tavaly előtt tért vissza hazájába, melynek szabadságharczát végig küzdötte, most ismét utban van második hazája felé. Egy félszázad évet töltött Brazília ege alatt, az *Equator* közelében, a hol soha sincs tél s annyira akklimatizálódott, hogy Magyarország hívós éghajlatát nem tudta kiállani. Még nyáron csak megjárta volna, de mihelyt beállott a tél, sokat szenvedett a közsény miatt, s egész télen ágyban kellett fekdnie. Két évet töltött mégis itt s a két év elteltével, miután látta, hogy a hideg éghajlat miatt folyton betegeskedik, elhatározta, hogy visszatér Braziliába. Junius elején indult utnak a sokat hányatott szabadságharczosa, hogy egy Genuából induló hajón térjen vissza egykori lakóhelyére. Itteni ismerősei adtak össze neki egy akkora öszszegyet, a mellyel elmehetett *Genuáig*. Ott hosszasan időzött, pár hétig használta a tengeri fürdőt, mely nagyon jót tett a hideg éghajlat alatt elkinzott tagjainak s most már az öreg 48-as egészen jól érzi magát, meg erősödött. Utoljára Genuából írt levelet *Kuszkó* Istvánnak, az Erekye Múzeum örének, melyben tudatja, hogy mennyire fáj neki újra elhagyni hazáját, mert „bár országot világot bejárt, a magyarnak párját nem találta”, de el kell mennie, mert ez alatt az éghajlat alatt nem tud megélni. *Popini* Genuában való tartózkodása alatt Braziliából is kapott pénzt, ottani ismerőseitől s így 12-én a „*Columbia*” hajóra szállott, mely *Rio de Janeiro*-ba, Brazília fővárosába viszi, honnan visszatér régi lakhelyére *St. Jose dos Compos*-ba. *Popini* itt számításokat tett, hogy mennyire olcsóbb volna Braziliából szállítani a kávét Magyarországra, s ez iránt, mihelyt odaér, ki-séleletet fog tenni egy szállításmennyal.

— **Főúri esküvő.** Folyó hó 15-én déli 12 órakor folyt le Kis-Eskütlőn Sombory Sarolta ősi udvarházában Kézdi-Impéri és Nagy-Kászoni br. Bornemissza József és Osdolai és Magyar-Nagy-Zsombori gr. Kuun Sombory Juliska esküvője előkelő és díszes vendégereg jelenlétében. A menyasszony, fején myrtuszoszorúval, volt az ünnepély központja. Nevelőanyja, gr. Kuun Sombory Sarolta, ősi magyar vendégszeretelével vitte a háziaszony tisztét. A völégény anyja, özv. br. Bornemissza Józsefné részt vett fia ünnepében. Vendégek sora állott: Br. Bánffy Ernőné, Kászonyi Corinna, br. Bornemissza Jánosné, özv. Boér Bálintné, Boér Sándorné, gr. Toldalagi Tiborné, Felszeghy Ferenczné,

Irsay Józsefné. Násznagyasszonyok voltak: Ferenczy Lajosné és Felszeghy Sándorné; násznagyok: Ferenczy Lajos és Felszeghy Sándor. Koszorus leányok: Ferenczy Etelka, Ferenczy Clarissze, gr. Kun Sárika; vőfélyek: Ludányi Bay Ferencz, gr. Kun Zsigmond és br. Györfly Zoltán. Ott voltak még: Gr. Kun István, br. Bánffy Ernő, gr. Toldalagi Tibor, Péchy Mihály, Boér Sándor, Péchy Imre, Felszeghy Ferencz, br. Györfly Géza, br. Bornemissza János, dr. Gombos Mihály, Fehér Kristóf anyakönyvvizető. Az egyházi szertartást a menyasszony papja, mint a család régi barátja és a menyasszony első tanítója: I. Irsai József ördögkeresztúr ref. körlelkész végezte, meleghang, szívhez szóló beszéddel inditva az ifjakat az élet útjára. Miután a völégény papjának, a kidei róm. kath. plébánosnak: Kis Lajosnak áldása következett. A gazdag lakoma közben magyaros tőstök sem hiányoztak. Ferenczy Lajos és Felszeghy S. násznagyok nyitották meg a sort az új párra, I. Irsay J. az öröm-nyákra, azután Ferenczy Ferencz és br. Györfly Géza a vendégekre. Ebéd után az új pár Ferenczy Lajos násznagy fényes négyes fogatára ilve utrakelt Gogány-Váralja felé, a völégény birtokára.

— **Időjárás.** Az orsz. meteorologia intézet 1899. augusztus hó 16-iki jelentése szerint: Az idű országsszerte száraz. Csak Aknaszlatinán volt zivatar 3 mm. csapadékkal és kevés jéggel. Az ég derűlt; a hőmérséklet normális.

— **Zavar egy hulla szállításánál.** Mint lapunkat értesítik, a Kolozsvárt tegnap délelőtt eltemetett Tauffer Endre hullájának szállításánál az államvasutak illető közege olyan nagy foku mulasztást, illetve hibát követett el, mely a legnagyobb zavart idézte fel, s a mely eset nagyon is méltó arra, hogy a vasutigazgatóság a legszigorúbb vizsgálatot indítsa meg s a mulasztást elkövető közeget példásan büntesse meg. A mint ugyanis mi értesülünk a hullaszállítással megbízott budapesti temetkezési intézet a hullát a Budapest-József fővárosi pályaudvaron e hó 14-én mint gyorsárut adta fel olykép, hogy e hulla kocsi a Kolozsvár felé este 5 óra 45 perczkor indulandó személyvonathoz csatoltassék, a mi ha megtörténik, a hulla másnap reggel 7 órakor Kolozsvárra érkezett volna s azon nap délutánra kitűzött temetés is eszközölhetik.

A hulla kocsi az írt időben nem érkezett meg, mert a feladás helyén a hulla kocsi nem a Kolozsvár, hanem a *Mármaros sziget felé induló vonat*hoz csatolták, s csak Püspökladányban vették észre a tévedést s onnan aztán teher vonat szállította Kolozsvárig, hová csak kedden este 7 órakor érkezett meg, holott kedden reggel már itt kellett volna lennie. E zavar miatt utólagosan kellett a már kitűzött temetési időpontot is megváltoztatni. Minden esetre oly foku mulasztás vagy tévedéssel állunk itt szemben, a mely azt hisszük, csak a legtrikább esetekben fordul elő s mert az ilyen tévedések kiszámíthatatlan zavarokra szolgáltathatnak alkalmat — a vasúti igazgatóságunk kötelességében áll hasonló esetek megelőzése czéljából is szigorú vizsgálat tárgyává tenni ez esetet s a megtörtént intézkedéseket fogantatosítani.

— **Aratási eredmények.** Az aratás és eszéplésről országsszerte kedvező hírek érkeznek. A hozamok általában kielégítőek és megfelelnek a várakozásnak. Termelt ugyanis a próbacséplesek szerint egy kat. holdon buzából 7—8 métermázsra, rozsából 8—9 métermázsra és á pából 6—7 métermázsra; a zab aratása még folyamatban van, ebből a t rménynemből a hozam szintén 7—8 métermázsra tehető. A tengeri a nagy szárazságtól sokat szenved, esőre mihamarább nagy szükség lenne. A cséplesek most eszközöltetnek, hozamok buzából 8—10 mmázsra, rozsából 9—10 mmázsra egy kat. holdról. Az elmúlt három napos esős időjárás, a kapás növényekre, de különösen a dohány és tengerire volt kitűnő hatással. Gyümölcsből leginkább csak alma termelt.

— **A tűzoltó kongresszus.** A brassói tűzoltó kongresszus a tegnapi nappal bevégződött. Az orsz. közgyűlés minden tárgya sorrend szerint folyt le.

Mielőtt a kongresszus a tisztujtásra tért volna át, elnök bejelentette, hogy Eger város képviselőtestülete táviratilag meghívta a tűzoltó-szövetséget a jövő XV-ik kongresszus alkalmából a város vendégsszerető polgárai nevében.

A nagygyűlés egyhangulag elfogadta Eger város meghívását.

Erre dr. Kék Lajos elnök megköszönve a három éven át tanúsított bizalmat, a maga és tisztársai nevében visszaadta a mandatumot s korelnökül Schimig Rezsőt ajánlotta.

Szabó Gyula indítványára a kongresszus egyhangulag újból megválasztotta a régi tisztikart.

Elnök: dr. Kék Lajos; alelnök: dr. Óváry Ferencz; az 5 tagu felügyelő bizottság tagjaivá a következők választattak meg: Buljovszky, Polez Rezső Kolozsvárról, Varga, Szokoly Ignác és Czéder János.

Ugyancsak Szabó Gyula indítványára a kongresszus az elnökségnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a kifejtett munkásságáért és ügybuzóságáért.

Miután dr. Kék Lajos megköszönte a választást, a kongresszus elhatározta, hogy gr. Széchenyi Ödönt 25 éves tüzoltói jubileuma alkalmából az országos tűzoltó-szövetség üdvözlés és küldöttséget meneszt Konstantinápolyba.

A napirend utolsó pontja a versenyek eredményének kihirdetése és a versenydíjak kiosztása volt.

A zsűrinek egyhangulag hozott ítéletét annak elnöke, Mezey Mihály hirdette ki.

Az egyleti versenyeknél az első díjat: Brassó város ezüst koszoruját Ó-Kanizsa, a második díjat Brassó vármegye ezüst serlegét Szeged, a harmadik díjat a brassói hölgyek által adományozott szaru alaku kelyhet Ó-Becse, a negyedik díjat a brassói hölgyek által adományozott ezüst serleget Ó-Kanizsa, az ötödik díjat az orsz. tűzoltó-szövetség által adományozott 6 darab mászó-létrát Ó-Kanizsa a hatodik díjat az orsz. tűzoltó-szövetség által adományozott három darab mászó-létrát Szarvas nyerte el.

A személyi versenyeknél díjakat nyertek a következők: Dobó J. (Ó-Kanizsa) egy ezüst serleget; Székely J. (budapesti önk. tűzoltó) egy arany zsebbórát; Anau J. (Szeged) egy félfedélű fekete zsebbórát; Csongrádi J. (Szeged) egy ezüst zsebbórát; Müller Ignác (Vác) egy kétfedélű fekete emaille zsebbórát; Bunsekuh Pál (Budapest) egy ezüst zsebbórát.

Elismerő oklevelet kaptak: Török-Szent-Miklós, Mező-Tur és Nagy-Lak tűzoltó-testületei.

Gyűlés után Sinajába rándultak ki a tűzoltók. Itt a román prefekt tolmácsolta a román király üdvözlését és a magyar nemzet iránti szeretetét és meleg rokonszenvét.

A szívelyes szavakra a magyar tűzoltók nevében Mezey Mihály nagyváradi közjegyző felelt.

A tűzoltók harsányan éltették a román királyt.

A kolozsvári tűzoltók mint jeleztük, már tegnap hazérkeztek. Lindner Gusztáv azonban nem tért vissza velük.

Felértes kikerülése kedvéért tegnapi vezéreziktkinkre vonatkozólag megemlítjük, hog Lindner Gusztáv a kongresszus sorrendjébe illesztett zászló szentelési ünnepélyen beszélt *nemettül*. A kongresszus hivatalos gyűlésén nem beszélt, mert nem *volt joga beszélni*. A nagyszebeni tűzoltó egyeslet, melynek kötelekébe tartozik, nem tagja az orsz. tűzoltó szövetségnek. A brassói egyetlen kívül a szász vidékekről alig van tagja a magyar orsz. tűzoltó szövetségnek.

— **Az unitáriusok bálja.** A magyarországi egyetemes unitárius egyház Székely-Keresztúron tartandó zsinatja alkalmából a szokások szinati bála nagyban folynak az előkészületek. Az unitáriusok zsinati bálja emberemlékezet óta a leghiresebb és legnagyobb erdélyi bál, a melyen a négyeseket ezer meg ezer pár tánczolja. Óriási sárakban vagy kedvező idő esetén a szabad ég alatt, Vallásfelekezet nélkül ott szokott lenni a zsinati bálon jóformán egész Erdély intelligenciája. Bálanýák a következők lesznek: Az ötvenes években kivégzett 48-as mártírnak, Török Pálnak köztisztelőben álló özvegye; Ferencz Józsefné, az unitárius püspök neje; Petrichevich-Horváth Kálmán báró felesége; Dániel Gábor neje; Ugron János Udvarhelymegei volt alispán neje és Ugron Zoltán volt országgyűlési képviselő felesége.

— **Bunsen halála.** A tudományos világot nagy veszteség érte. A világhírű Bunsen kedden meghalt 89 éves korában. Bunsen a modern fizikai és kémiai tudomány egyik megalapítója volt. Korszaktot alkotó felfedezéseivel, a szinképelémmzessel (Spectral-Analysis) a fénytanban egészen új tanokat állított fel, új rendszert honosított meg, melynek segítségével óriási eredményeket értek el az optika terén. A német nemzetnek Bunsen halála feletti mély gyászában a művelt világ összes nemzetei osztozkodnak, a melyeknek mindnyájára Bunsen zseniális felfedezéseinek áldása egyaránt kiadat.

— **Adomány.** *Winkler* János urtól, a Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank vezér igazgatójától ma világitás — megváltás czimén a Fellegvári Erzsébet ut alapja javára 3 forintot vettünk. Rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A nagyváradi affér.** Részletesen írtunk annak idején arról a botrányról fajult ellenségeskedésről, melyben Zeiterek József nyugalmazott közös hadseregbeli százados, a gróf Csáky család biharmegyei uradalmainak felügyelője és Weiszlowics Gyula tartalékos huszárhadnagy, földbirtokos állottak egymással. Most harom esztendeje tettleg bántalmazták egymást. Weiszlowics lovagló ostarával ütötte a századosot, a ki törrel viszonzotta a támadást. A nagyváradi kir. törvényszék súlyos testi sértés miatt mind a kettőjüket vád alá helyezte, az ez évi márczius hó 2-án megtartott végtárgyaláson csupán Weiszlowicsot találta vétkesnek s két-százötven forint fő s ötven forint mellék-büntetésre ítélte el. Weiszlowics a táblához felebbezett s ez, mint most tudósítunk írja, helyben hagyta az első forum ítéletét.

— **Szenzációzás eljegyzés.** A Nagyváradi Napló írja: Budapestről jelenti tudósítók, hogy író- és művészkörökben nagy

szenzációzt kelt az a hír, hogy a magyar íróvilág egyik legünnepeltebb alakja, a ki tul van a hetven éven, legközelebb eljegyzik egyik fővárosi szinkör művésznőjét, a ki még csak 18 éves. A veterán író egyik művének előadása alkalmával lobbant szerelemre a fiatal művésznő iránt és habár családja mindent elküvett, hogy kijózanítsák szerelméből, az öreg ur hajthatatlan maradt. Megkérte a fiatal művésznő kezét — és mint fővárosszerte beszélük — jövő héten megtörténik az eljegyzés is.

— **Gróf Károlyi Tibor betegsége.** Néhány hete gróf Károlyi Tibor, a főrendiház elnöke, mácsai birtokán hitelen rosszul lett. Hozzátartozói akkor attól tartottak, hogy szélhűdés érte. A grófot Semmeringbe vitték, ahol már annyira jobban érzi magát, hogy Kötly tanár bizik a teljes fölgógyulásában.

— **Szabadság emlék Rohonczon.** A maga nemében bizonyára egyedüli az az emlékoszlop, a melyet vasárnap Rohonczon lelepeztek. 1848-ban készült; a márcziusi napok hatása alatt emeltette Rohonczen németajku, de lelkes közönsége. Világos után ledöntötték az emléket és a polgárság éjjel titokban hordta el a szent kődarabokat, a melyeket erkeleyként őriztek nagyon sokáig, a míg most ismét össze nem gyűjtötték a különböző helyeken levő kődarabokat. Az oszlopot restaurálták és a rohoncziai turulmadarakat készítettek a tetejére. A lelepezése vasárnap volt több ezerre menő közönség jelenlétében. Szép ünnepi beszédet Gászner Imre dr. mondott. Az ünnepnek szép jelenete volt az is, a mikor Venczel János, rohonczi agg polgár elmondotta azt a német nyelvű beszédet, a melyet 1848-ban az első lelepezésnél elmondott.

— **Szász dolgok Brassóban.** A magyar kormány figyelmét felhívjuk azokra a dolgokra, a miket most Brassóban 800-at meghaladó magyar tűzoltó észlelt, a melyek magyar ellenesek s a melyekről tárgyilagos tudósítás foglaltatik lapunk más helyén. E közlemény nem vádol senkit, de bizonyos betegségekről ad számot. E betegségeket könnyű gyógyítani, de orvosra volna szükség. Szakértő, energikus orvosa Brassó vármegyének ez idők szerint nincsen. E miatt történik ott sok olyan dolog, a mi a magyar állam souverénitását sérti, a hazafias érzést pedig bántja.

— **Tizenegye évig hóban eltemetve.** Svájci turisták két hét előtt egygl cserhasadékbán egy holtestre akadtak, amelynek a zsebében talált íratokból sikerült a szerencsésül járt turista kilétét megállapítani. Egy kiderült, hogy az illető Hoffman Ágost zürich-resbachi polgár, ki 1888-ban ismerőseivel kirándulást tett Engadinba és azóta eltűnt. Ugy látszik, eltévesztette az utat és mindinkább a hó és jég régióiba jutott, honnan nem tudott többé megszabadulni. A holtest, mely tizenegye évig volt a hóban és jégben eltemetve, még nem indult feloszlásnak.

— **Bolcas az államfogházban.** Igen érdekes alak vonult be, mint tudósítónk írja a szegedi államfogházba: Bolcas Lucian, az az oláh diák, a kit államellenes üzemlei miatt nemcsak a nagyváradi jogakademiáról de az összes hazai főiskolákból kizárták és a kiról a kultuszminiszter eleve kijelentette azt is, hogy idegen egyetemen szerzendő diplomáját nem fogja nosztrifikálni. Bolcas most a bécsi egyetemen tanul s mivel az apja szegény állami tisztviselő Bihar megyében, Somnemescu Száva, a román szenátus alelnöke pénzeli. A nagy nemzeti hős különben nagyon szomorú alak. Csupaszkepű, tejfőlsz száju, beesett szemü emberi rones. Alig lehet elképzelni, hogy igazgatható, mert egyetlen szót sem tud tisztán kiejteni, úgy dadog. A dadogó nemzeti hős az államfogházban halomszáma kapja a képes levelezőlapokat, különösen leányoktól. Ha személyesen ismernek, bizony nem törnék ugy magukat utána.

— **A nagy-szebeni Teutsch-emlék leleplezése.** Megirtuk, hogy az erdélyi százsók Teutsch püspök poétájuk emlékére Nagy-Szebenben szobrot emelnek. A leleplezési ünnepen külföldiek is részt fognak venni. A németországi Gusztáv Adolf-egysület központi elnökségét Rogge potsdami udvari képviselő, az evangélikus szövetséget pedig Hermets fogja képviselni Magdeburgból.

— **Nyári meeting.** Még egy pár nap és kezdetét veszi a budapesti közönség által már oly nehezen várt nyári meeting, mely számos és értékes díjaival — mint pl. a Szent-István díj 80.000 korona a királyné díj 50.000 korona stb. — mindvégig nagy látogatottságnak örvend. A nyári meeting első napja aug. 15-én lesz és úgy mint tavaly az idén is 10 napon át fog tartani. A lovaregylet kiválóan szakképzett titkára dr. Magyar László valamint Schmidt Henrik főpénztárnok némi nyilatkozattal a pályán már mindent rendbe hozottak.

— **Életunt magánhivatalnok.** Boskovicz József 55 éves magánhivatalnok, ma delután az Eskütert közelében a Dunába ugrott. A közeli hajósok kifogták és bevitték a Dunaparti kapitányságra, a hol vizes ruháit megszáritották. Mikor elakarták bocsájtani, hirtelen rosszul lett és összeesett. A mentők a Rókus kórházba vitték. Tettének okát nem akarta megmondani.

— **Havazás Kánikulában.** Néhány napi kárikulái forraság után szerdán hirtelen oly hívós csapadék érkezett észak felől, hogy még a mezőn dolgozó nép is kénytelen volt téli ruhát ölteni. Egész Liptómege területére sűrű esipős köd szállott le, melyet orkászserű, időnkint rohamos szélvihar követett, majd pedig erős eső, sőt helyenkint zápor és jégeső esett s az erőfelben levő gabonát, különösen pedig a rozsozt esépelte ki. Csütörtökön reggelre a csapadékos felhőzet eloszlott, de a hideg téli szél tovább

dühöng, mely éjjel óriási károkat okozott a zöld gyümölcsben s hatalmas fákak döntött ki tövestül. A Kárpátok kopir esuesait s a magosabban fekvő fensikokat friss augusztusi *vastag hólepel fedti*.

— **Külföldből kitüntetett magyar kiállító.** A Luitpold bajor régensherceg védnöksége alatt most rendezett „Bajor általános sportkiállítás”-on, a melyen több mint 3000 kiállító vett részt, most tüntették ki csekély számban a kiállítókat. Magyarországból, csak Lenkei Zsigmond a magyar hirlapkiadók szövetségének jegyzője állított ki; értékes kéziratgyűjteményeért a nagy bronzéremmel tüntette ki a müncheni kiállítás zsűrije.

— **Jó családból** származó árva leány pénztárnoknő vagy elárusítónő állást keres. Dréher Matild. (Kandia u. 6. sz.)

— **Nevelőnek, vagy instructornak** ajánlkozik egy bölcsészettanhallgató helybeli családhoz. Címe kiadóhivatalunkban.

— **Kiadó szállás.** *Görögtemplom-utca* 1. szám alatt, október elsejétől egy külön telek, kerttel, 5 szoba, 2 konyha 2 vízvezetékkel kiadó. Értekezhetni a kiadandó helyen.

Jótekonyság.

Nyilvános köszönet. A sétánytőli kiosk bérleti Gárdonyi és társa urak, a f. év július 29-én rendezett confteti és serpentin estély jövedelméből 10 forintot adományoztak az Erzsébet-Mária kórháznak. Fogadják ezért a vöröskereszt-egylet halás köszönetét.

Gyászrovat.

Voitk Miklós és Tamási Kata *Margitka* nevű 4 hónapos leánykája meghalt, temetése f. hó 18-án d. e. 11 órakor lesz, róm. kath. vallás szertartása szerint Külmonostor-utca 8 számú szülői lakásról.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a szamosujvári takarékpénztár részvénytársaság 1899. július havi forgalmáról.

Bevételek: Pénztárárhozatal 11123 frt 37 kr. Bevételek 7111 frt 95 kr. Kamatok 3473 frt 86 kr. Váltók 72482 frt. Kötvények 3700 frt 30 kr. Jelzálog kölcsön 70 frt. Más pénzintézetnek 5000 frt. Összesen: 102961 frt 48 kr. *Kiadások:* Betétek 12807 frt 7 kr. Kamatok 7 frt 95 kr. Váltók 63245 frt. Kötvények 1430 frt. Jelzálog 2450 frt. Más intézetek 15000 frt. Tisztviselők fizetésére 430 frt. Irodai szükségletekre 84 frt 5 kr. Pénztámaradvány 6148 frt 41 37 kr. Összesen: 102961 frt 48 kr.

Gabona árak.

A mai hetivásáron a gabona árak a következők voltak:

Buza	métermázsánként	8 frt — 8.50.
Rozs	" "	5 „ 50 "
Zab	" "	4 „ 80 "
Árpa	" "	4 „ 50 "
Kukorica	" "	4 „ 50 4.80

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

A kassai színház megnyitása.

Kassa, aug. 17.

A kassai színházi bizottság elhatározta, hogy az új kassai nemzeti színházat szeptember 27-én fogják megnyitni. A három megnyitó előadáson a Nemzeti Színház tagjai fognak vendégsszerepelni.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölő szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Egyedüli elismert kellemes ízű természetes hashajtó szer a

Ferencz József-

KESERÜVIZ,

a keserüvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek örvendő

Ferencz József-keserüviz

a keserüvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.

A nagy milleniumi éremmel egyedül kitüntetett

keserüvizforrás.

Kéretik csak **Ferencz József-keserüviz**, nem pedig *budai*, vagy egyéb elnevezést használni. *Kapható mindenütt.*

(10—10) Az igazgatóság Budapestben.

Egy dunántuli már félszázadon túl fennálló bor-nagykereskedő cég

Erdély részére alkalmas **képviselőt keres.**

Csak oly egyénre tart igényt, ki jó ajánlattal, valamint vendéglősök körében ismerettséggel bír.

Ajánlatok e lapok kiadó-hivatalába — **D. J. G.** ezim alatt küldendők be. 741. 3—8.

Sz. 18063—1899

711. 3—3

Árlejtési hirdetmény.

Kolozsvármegye székháza hivatalos helyiségeinek fűtésére az 1899—1900. évben szükséges 800, azaz nyolcszáz köbméter tűzifa szállítási **folyó év szeptember hó 12-én délelőtt 10 órakor** a vármegye székházánál tartandó versenytárgyaláson a legjuányosabb ajánlattevőnek ki fog adni.

Vállalkozni szándékozókát felhívom, hogy a versenytárgyalásra kitűzött határnap előtt a vármegye székházának udvarán 2, azaz kettő köbméter miniatúrát beszállítva, 80 frt. bérlettel ellátott bályeges zárt ajánlatukat **folyó év szeptember hó 12-én d. e. 10 óráig** annyiival inkább adják be, mivel a később beérkező ajánlatokat nem fogom figyelembe venni.

A részletes árlejtési feltételek a II-ik aljegyzői irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvármegye alispánjától.

Kolozsvárt, 1899 július hó 1-én, az alispán szabadságon:

Csiszár Gyula,
főjegyző.

SPITZER C.
vizvezeték és csatornázási vállalat.

BUDAPEST, ARAD, BÉCS,
Teréz körút 17. sz. Tökéltér 2a. I. Getreidemarkt 16.
Erdélyrészi fiók-telepe: Ko. ozavár, Belközép-utca 12.

Telefonszám 408.

Ajánlja vállalatát a n. érdemű háztulajdonosok szíves figyelmébe, házvezeték- és csatorna munkák, Closették, fürdők, vizkagylók stb. berendezésénél oly újítások alkalmazásával, melyek a berendezés kifogástalan működését és tartósságát biztosítják.

Foglalkozik modern istálló berendezésekkel is, a mire az érdekeltek figyelmét szintén felhívom.

A helybéli fiók állandóan raktáron tart saját gyártmányú kőgyárgesztveket, ugyancsak metlachi és klinker lapokat is, kapubejáratok, fürdőszobák folyósók burkolására.

674. 7—0.

Szolgálatom: Bernáth gépraktár, Kolozsvárt.

Bernáth Ede Sándor
kerékpár újdonságok
raktára és javító műhelye Kolozsvárt,
(Vashidnál)

Telefon szám 412.

516 24 0

Ujvilág mulató!

Ujvilág mulató

Ma visszavonhatatlanul csak két fellépése

LES BLAVOT

Fellép az újonnan szerződött **Niklász Etelka** magyar énekesnő, a Somossy mulató tagja.

Göndör Aurél Magyarország első kanász és Göre Gábor utánzója.

Uj tagok.

Fellépte az összes elsőrendű művészeknek!

Uj műsor.

Szíves pártfogást kér hazafiai üdvözléssel 730. 2—10

Blumau Károly igazgató.

AZ „ANKER” élet- és járadékbiztosító-társaság

Igazgató:

Magyarországi vezérképviselő:

Bécs, I. Hoher Markt 11. Budapest, VI., Deák-tér 6.
(Anker-Hof) (Ankerudvar).

618 22—26

a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 1897 év végén 124 millió korona.

Biztosítási állomány 1897 év végén 480 millió korona.

Kifizetések összege a társaság 40 éves fennállása óta 204 millió korona.

Díj és kamat bevételek az 1898 évben 18 millió 852,000 korona.

Az „Anker” társaság szerinti nyereség részvételese bi. titott k.

Az „Anker” társaság szerinti nyereség részvételese bi. titott k.

Az „Anker” társaság szerinti nyereség részvételese bi. titott k.

Az „Anker” társaság szerinti nyereség részvételese bi. titott k.

Az „Anker” társaság szerinti nyereség részvételese bi. titott k.

Az „Anker” társaság szerinti nyereség részvételese bi. titott k.

Az „Anker” társaság szerinti nyereség részvételese bi. titott k.

Az „Anker” társaság szerinti nyereség részvételese bi. titott k.

Az „Anker” társaság szerinti nyereség részvételese bi. titott k.

É r t e s í t é s !

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmegegyezésre működő és a legdisztingáltabb izlést is kielégítő butorraktárban és műhelyben ügyim rendezéséhez szükséges rövid szünetet többen, kényerszerzési irányuló roszindulatú koholmányokkal ama híresztelésekre használták fel, hogy a régi 30 éves működésem teréről végleg visszaléptem, nyugalemba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem vállalom. Minthogy kiváló izlésemről és pedant munkámról külföldön elismert nevemet megmontani másképpen — pl. versenymunkával — nem voltak képesek, mindezt csak ezért híresztelték és híresztelik ma is, hogy helybeli és vidéki régi vevőim, a kik mindenkör kizárólag engemet voltak kegyesek becses megrendelésekkel kitüntetni, szünetem alatt elszakadnak.

Eppu ezért az igazságnak, előkelő vevőimnek és a magam önértetének tartozom a tendenciózus rágalmak demontálásával. A mit írték íteni ama tiszteltteljes kérés által, — hogy szíveskedjenek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, p. n. tisztség, tisztesség, tartósság, izlés jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cégekkel éppen úgy, mint eddig, sőt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezennel még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértessem. Nem dicsekvésként teszem ezt az ajánlatot, hanem a félrevezetett nyilvánosság felvilágosításául.

Ez után van szerencsém jól ismert cégemet ismét nagyrabecsült jóindulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibővítése, bevonása, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becsesrelése tekintetéből. Ugyancsak bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butorokat „moly mentesítő” preparatumomra, melyvel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsés megrendeléseket kérve maradok kiváló tisztelettel
415.26—* **Duchony János és fia.**

Csak fiatal embereket

érdekel tudni, hogy a

Párisi Dr. Boiton-féle

Injectio Oriental

már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is. Felesleges tehát Santal vagy Copaivát használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

gyógyszertárban

Budapest, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

589. 18—30.

PREMIER

kerékpárok

24 év óta elsőrendű gyártmány!

Egyedüli raktár **Taufer Ferencz Utódánál Kolozsvárt.**

314. 19—20.

HADKÖTELESEK,

kik egy évi önkéntesi szolgálatukat legcsinosabb, legjuányosabb és a szabályos teljesen megfelelő

egyenruha és felszerelésekben

óhajják teljesíteni, forduljanak

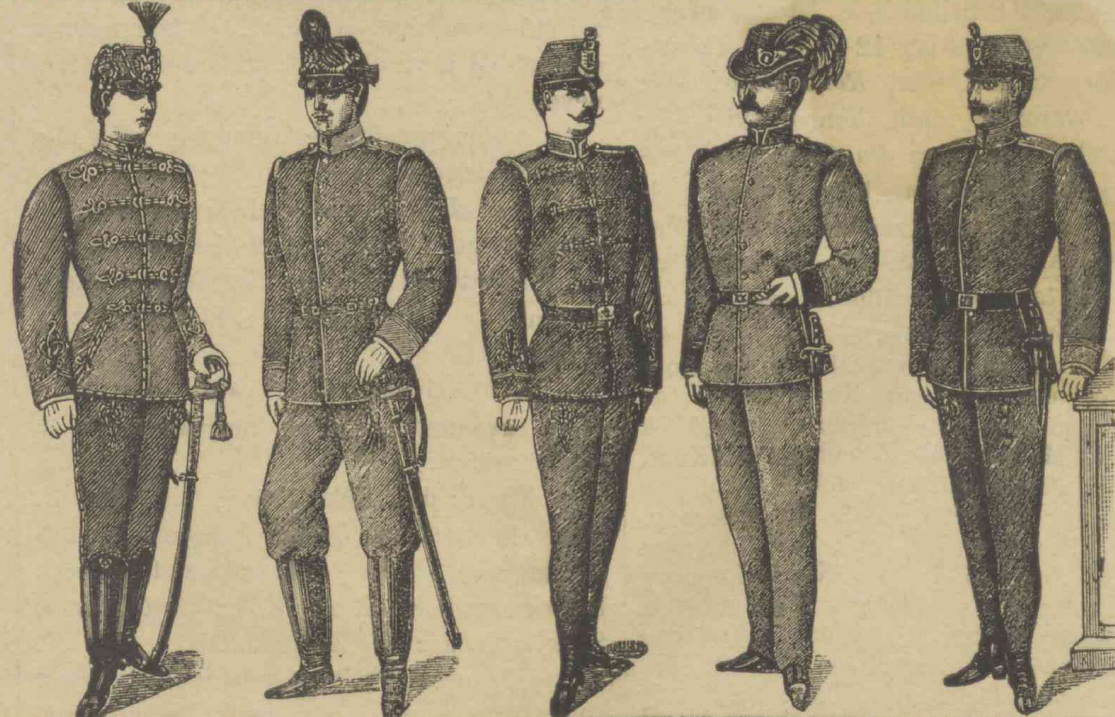
KRAUSZ ADOLF és FIA

udvari szállítók

hadfelszerelés és egyenruházati intézetéhez

Kolozsvárt, Unió-utca.

694. 4—***

Ny. Magyar Király nyomdájában Kolozsvárt